

POLSKA AKADEMIA NAUK
WYDZIAŁ I NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

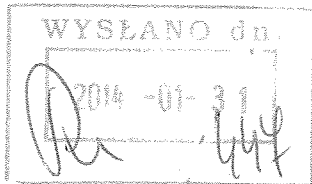
00-901 Warszawa, Plac Defilad 1, Pałac Kultury i Nauki
tel. (22) 620 33 52; 620 33 56; 656 64 30; 656 6435 e-mail: wydzial_1@pan.pl

Warszawa, dnia 28 stycznia 2014 r.

Przewodniczący Rady Kuratorów

GOŃCEM

WI/180/2014

Pan
Prof. dr hab. Cezary Wójcik
Dyrektor
Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN

Szanowny Panie Profesorze,

Przesyłam w załączeniu ocenę działalności Instytutu w latach 2009-2012 przygotowaną na podstawie art. 28 ust. 1 Ustawy o Polskiej Akademii Nauk z dnia 30 kwietnia 2010 r. przez zespół ekspertów powołany przez Radę Kuratorów Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych.

Zespół ekspertów zwrócił uwagę, że Instytut znalazł się w głębokim kryzysie, na co wskazują m. in. następujące negatywne zjawiska:

- struktura zatrudnienia b. niekorzystana dla dalszego rozwoju placówki (odwrócona piramida);
- brak promocji na studiach doktoranckich;
- doktoranci nie uczestniczą w badaniach naukowych;
- obecnie instytut nie posiada żadnych grantów zewnętrznych.

Przyjęta przez Radę Kuratorów ocena zespołu ekspertów wskazuje na poważne zagrożenie dla rozwoju Instytutu i skłania do podjęcia gruntownych reform w strukturze i zasadach funkcjonowania Instytutu. Rada Kuratorów zaleca przeprowadzenie ponownej oceny Instytutu za 2 lata, tj. w roku 2015.

Uprzejmie proszę Pana Profesora o zajęcie stanowiska w sprawie uwag przedstawionych przez zespół ekspertów i przedstawienie do dnia 28 lutego 2014 r. planu naprawczego, który będzie przedstawiony Radzie Kuratorów.

Łączę wyrazy szacunku

Zał. 1

PRZEWODNICZĄCY
RADY KURATORÓW
Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN
Jerzy Marian Brzeziński

Wnioski z przeprowadzonej przez powołany przez Radę Kuratorów Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN zespół oceny (za okres lat: 2009-2012) Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN.

- I. Ocena została przeprowadzona przez zespół, któremu przewodniczył członek rzeczywisty PAN **prof. Jerzy Wilkin** (członek Rady Kuratorów Wydziału I).
- II. Podstawą oceny były dane ujęte w ankiecie wypełnianej przez dyrekcje INP: „Informacje dotyczące działalności instytutów wydziału i nauk humanistycznych i społecznych PAN”.
- III. Ocena została przedstawiona na posiedzeniu Rady Kuratorów (26 czerwca br.) i przyjęta jednogłośnie.

WNIOSKI

1. INE cechuje bardzo niska aktywność w zakresie pozyskiwania środków finansowych na prowadzenie badań naukowych – zarówno pochodzących ze źródeł krajowych i zagranicznych. Ocenia jednostka nie uczestniczyła w ocenianym okresie czasu w realizacji programów ramowych UE. Nie uzyskała też żadnego grantu w ramach konkursów organizowanych przez NCN. Zespół oceniający zauważył w konkluzji, iż: „[...] brak dużych projektów realizowanych przez Instytut dezintegruje jego kadrę i nie daje możliwości pozyskania nowych, młodych pracowników naukowych”.
2. Niekorzystna jest struktura zatrudnionej kadry naukowej. Znacząco przeważają pracownicy samodzielni (powiedziałbym, że jest to wojsko złożone z oficerów). Mało tego, spora ich część pracuje w innych jednostkach (uczelnie), które są dla niej podstawowym miejscem zatrudnienia. W przypadku INE mamy do czynienia z efektem odwrócenia „piramidy zatrudnienia”. Przy ogólnym N=32 (w 2012 r.) 22 osoby, to pracownicy samodzielni. Dla aż 11 pracowników INE stanowi „drugie” miejsce zatrudnienia. Mało tego, ta liczba wzrastała, a nie malała. 7 pracowników przekroczyło 70. rok życia. Zgadzam się z wnioskiem Zespołu, iż: „[...] w uczelniach i w wielu instytutach badawczych największy udział w realizacji projektów badawczych mają adiunkci. W INE PAN jest to grupa bardzo nieliczna i częściowo zaangażowana na zewnątrz”. Wreszcie, INE nie prowadzi żadnej polityki odnośnie do zatrudniania tzw. „postdoków”.
3. Chyba najpoważniejszym z problemów z którymi musi borykać się Instytut jest organizacja i efektywność studiów doktoranckich i MBA. [To ona była jednym z powodów przeprowadzenia audytu zewnętrznego.] Zespół podsumowując pkt. 2. Ankiety napisał, iż: „Jak na instytut, który od 11 lat prowadzi studia doktoranckie, na których kształcą się kilkudziesięciu doktorantów, liczba awansów jest drastycznie mała. Świadczy to m.in. o bardzo niskiej efektywności kształcenia na poziomie doktoranckim. Instytut nie jest też miejscem przyciągającym naukowców z innych ośrodków, którzy chcą uzyskać tam stopnie i tytuły naukowe”. Jednocześnie ostrzega: „Niewielka aktywność badawcza Instytutu nie stwarza możliwości zaangażowania doktorantów w badania, co jest standardem w wielu jednostkach krajowych i zagranicznych oraz sprzyja przygotowaniu dobrych prac doktorskich. Kryzys w tej części działalności Instytutu, jaką są studia doktoranckie i podyplomowe, może wpłynąć destrukcyjnie na sytuację finansową Instytutu”.
4. „Instytut prowadzi niewielką współpracę z zagranicą, zwłaszcza w dziedzinie badań naukowych. Na wyróżnienie zasługuje jedynie współpraca z Rosyjską Akademią Nauk, koordynowana przez prof. J. Kotowicz-Jawor. Stosunkowo

niewielka jest też liczba publikacji pracowników Instytutu w czasopismach zagranicznych”.

5. „INE PAN ma znaczne sukcesy we współpracy z instytucjami gospodarczymi. Prowadzi znane analizy funkcjonowania przedsiębiorstw, a szczególne osiągnięcia w tym zakresie ma prof. T. Baczek należący do najaktywniejszych pracowników Instytutu”.
6. Instytut wydaje dwa czasopisma naukowe, z których wysoki poziom naukowy mają „Studia Ekonomiczne” (8 punktów na liście B MNiSzW). Pracownicy Instytutu mogą poszczycić się też dużą liczbą publikacji, zwłaszcza w pracach zbiorowych, wydawanych głównie w języku polskim”.
Ja dodałbym do tej uwagi swój komentarz. Dla jednostki PAN, która ubiega się o kategorię A (a czemu nie o A+?) rozdziały – czy to polskie czy zagraniczne – nie mają żadnego znaczenia. Jeżeli jednostka była „zmuszona” je pokazać, to oznacza to dla niej, iż niejako automatycznie wpada do kategorii B (jako najwyższej i dla niej dostępnej). O uzyskaniu kategorii A decydują publikacje w czasopismach z listy JCR i monografie. Niestety INE nie poniosły do kategorii A dobre artykuły naukowe, ale pociągnęły ją w kategorię B nazbyt liczne w dorobku rozdziały w pracach zbiorowych. Pracownicy INE opublikowali 172 rozdziały, ale... „w analizowanym okresie pracownicy Instytutu opublikowali 15 artykułów w czasopismach z listy JCR, w tym 6 w językach obcych. 9 z nich ukazało się w czasopiśmie „Ekonomista”, które na liście A MNiSW otrzymuje 15 punktów. W sumie, jest to niewielka liczba publikacji w tego typu czasopismach, biorąc pod uwagę potencjał kadrowy Instytutu i czteroletni okres oceny. Trzeba też dodać, że autorami tych artykułów byli głównie pracownicy INE PAN zatrudnieni tam jako w drugim miejscu pracy. Jeśli chodzi o publikacje w czasopismach z listy B MNiSW to większość z nich ukazała się w dwóch czasopismach wydawanych w INE PAN: „Studia Ekonomiczne” (8 punktów) i „Gospodarka Polski. Prognozy i Opinie” (3 punkty). Dwie publikacje ukazały się w czasopismach umieszczonych w bazie ERIH”. Taki rozkład publikacji nie przynosi INE chluby.

* * *

Instytut wymaga gruntownych działań naprawczych! Nowy dyrektor INE PAN (prof. ndzw. Cezary Wójcik) rozpoczął intensywne prace, których celem jest gruntowna naprawa Instytutu.

Przeprowadzony zewnętrzny audyt potwierdził podejrzenia odnośnie do nieprawidłowości występujących w sferze gospodarki finansowej działalności (zwłaszcza gospodarka finansami w ramach Kolegium Studiów Społecznych Instytutów PAN). Stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości natury prawno-organizacyjnej.